

05.01.2021

Pormestari

2 §**Lausunto liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä**

HEL 2020-014435 T 00 01 06

VN/25958/2020

Päätös

Pormestari antoi liikenne- ja viestintäministeriölle luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämisestä seuraavan lausunnon:

Valtioneuvoston periaatepäätösluonnos meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonepäästöjen vähentämisestä tukee päästöjen vähentämiseen tähtäävää välttämätöntä teknologia-, innovaatio-, digitalisaatio- ja sääntelykehitystä. Periaatepäätösluonnos on kunnianhimoinen ja huomioi niin kansainvälisen yhteistyön kuin kansallisten toimien vaikutuksen päästöjen vähentämisessä. Helsingin kaupunki on sitoutunut hiilineutraali Helsinki 2035-ohjelmaan. Myös Helsingin sataman tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2035. Helsingin kaupunki kiinnittää periaatepäätösluonnoksessa huomiota seuraaviin kohtiin.

Maasähköllä voidaan vähentää laivan satamassaolon aikana aiheutuneita hiilidioksidipäästöjä jopa 50–80 prosenttia, kun laivat saavat laiturissa ollessaan tarvitsemansa sähkön maista, eikä apukoneita tarvitse pitää päällä sähköä tuottamassa. Kannustimia tarvitaan maasähkön tarjonnan ja käytön lisäämiseksi suurissa satamissa. Luonnoksessa esitetty maasähkön verokohtelun siirto alimpaan sähköveroluokkaan on erittäin kannatettavaa. Tämä edistää varustamojen siirtymistä käyttämään maasähköä satamissa. Helsingin satamalla on jo maasähkkytkentä suurimmille risteilyaluksille ja satama on laajentamassa maasähkön tarjontaa. Satamien maasähkkytkentäkustannusten tai uusiutuvan energiaan lisäämiseen liittyvien kustannusten kattamiseksi tulee lisäksi arvioida onko EU-rahoitus riittävää rakentamiskustannuksiin ja olisiko valtiolla EU:n valtiontukisääntelyn rajoissa mahdollista osoittaa tukea satamien hiilijalanjäljen pienentämiseen.

Periaatepäätösluonnoksen yhtenä tavoitteena on siirtää pitkämatkaisia tavarankuljetuksia maantieliikenteestä vesi- ja raideliikenteeseen. EU:n liikenteen valkoiseen kirjaan vuonna 2011 asetettu tavoite on kannatettava, mutta koska osuus ei ole juuri noussut viime vuosina, vähäpäästöisten liikennemuotojen osuuden nostamiskeinoja tulee käsitellä tarkemmin. Tarvitaan myös valtion panostusta asiaan. Pääväyläasetuk-

05.01.2021

Pormestari

sen mukaan pääväylien (joihin lukeutuvat suurimpiin satamiin johtavat väylät esimerkiksi raideliikenteessä) palvelutason pitää olla aina hyvällä tasolla, mikä edellyttää valtiolta asetuksenmukaista, riittävää ja ennustettavaa rahoitustasoa. Hyvä palvelutaso edistää kuljetusten toimintavarmuutta ja siten mahdollisuuksia lisätä ympäristöystävällisten kuljetusten käyttöä.

Toimenpiteiden yritystukiin liittyviä kirjauksia tulee tarkentaa. Yritystuesta tehdyt selvitykset ovat osoittaneet, että suurin osa tuista on olemassa olevia rakenteita säilyttäviä ja vain pieni osa aidosti uudistavia. Periaatepäätöksessä mainitaan innovaatiotuet uusien alusten kasvihuonepäästöjen vähentämiseksi. Tämä on kannatettavaa ja mahdollista jo nyt. Samalla on kuitenkin arvioitava olemassa olevien tukikokonaisuuksien välilliset ja suorat vaikutukset ja muutostarpeet päästöjen vähentämisen kannalta (esimerkiksi miehistötuen kohdentamista olisi syytä tarkastella myös tästä näkökulmasta). Yritystukirakenteita tulee kehittää siten, että matkustajat ja rahti kulkevat entistä päästöttömämmin. Kuitenkin niin, että kuljetukset eivät kulje tukien ehdoilla vaan tuotteille parhaiten sopivalla kustannustehokkaalla kulkutavalla.

Komissio valmistelee esitystä merenkulun alueellisesta päästökaup-pamallista. Merenkulun kansainvälisestä ympäristösääntelystä aiheutu-u Suomen elinkeinoelämälle lisäkuljetuskustannuksia sekä alueelli-sesta erityissääntelystä että globaalista sääntelystä. Tämän vuoksi me-renkulun kuten ilmailunkin päästövähennysratkaisujen tulee olla ensisi-jaisesti globaaleja. Periaatepäätösluonnoksessa tulee tuoda selkeästi esille globaalin ratkaisun ensisijaisuuden lisäksi se, että alueellinen, EU:n merenkulun päästökauppajärjestelmä vääristäisi meriliikenteessä kilpailuympäristöä ja nostaisi erityisesti jäävahvisteisten suomalaisten alusten kustannuksia. Luonnokseen tulee sisällyttää liikenne- ja viestintäministeriön tilaaman ja Turun kauppakorkeakoulun laatiman merenkulun päästökauppaa koskevan selvityksen keskeisimmät tulokset. Selvityksessä suhtaudutaan kriittisesti mahdollisuuteen vähentää pääs-töjä alueellisella mallilla, sillä malli todennäköisesti lisäisi hiilivuotoa alueen ulkopuolelle, alusten ulosliputusta ja jossain määrin myös kulje-tusten siirtymistä vesikuljetuksista maakuljetuksiin. Selvityksen mukaan suomalaisten vienti- ja tuontiyritysten kuljetuskustannukset nousisivat toimialasta ja päästöoikeuden hinnasta riippuen jopa kymmenillä pro-senteilla. Konttialuksen kuljetuskustannukset voisivat nousta jopa yli kolmanneksella, mikä vaikuttaisi vahvasti Suomen ulkomaankauppaan.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Timo Lindèn, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36550

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi**Käyntiosoite**
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>**Puhelin**
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783**Y-tunnus**
0201256-6**Tilinro**
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

05.01.2021

Pormestari

timo.linden(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 30.11.2020
- 2 Lausuntopyyntö 30.11.2020, liite, Periaatepäätöksen luonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote	Otteen liitteet
Liikenne- ja viestintäministeriö	Esitysteksti

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Lausuntopyyntö

Liikenne- ja viestintäministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta valtioneuvoston periaatepäätökseksi meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Lausuntoa on pyydetty 15.1.2021 mennessä.

Luonnos valtioneuvoston periaatepäätökseksi meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi

Liikenne- ja viestintäministeriön johtama fossiilittoman liikenteen työryhmä antoi lokakuussa 2020 suosituksensa siitä, miten kotimaan liikenteen kasvihuonekaasupäästöt voidaan puolittaa vuoteen 2030 mennessä ja pudottaa noltaan vuoteen 2045 mennessä. Työryhmä tarkasteli myös keinoja, joiden avulla meri- ja sisävesiliikenteen kasvihuonekaasupäästöjä voitaisiin vähentää Suomessa.

Nyt lausuttavana olevan periaatepäätöksen luonnoksen valmistelussa on hyödynnetty mainittua fossiilittoman liikenteen tiekarttatyötä. Periaatepäätös valmistellaan virkatyönä liikenne- ja viestintäministeriössä. Se huomioi niin kansainvälisen vaikuttamisen kuin kansallisten toimien mahdollisuudet. Periaatepäätös ohjaisi Suomen kansainvälistä vaikuttamistyötä sekä linjaisi meri- ja sisävesiliikenteen päästöjen vähentämistä myös kotimaassa.

Suomi on sitoutunut International Maritime Organizationin (IMO) tavoitteisiin meriliikenteen päästöjen vähentämiseksi sekä EU:n päästövähennystavoitteisiin. Suomella ei ole näistä tavoitteista erillisiä numeerisi-

05.01.2021

Pormestari

sia kansallisia tavoitteita meri- ja sisävesiliikenteen päästöjen vähentämiseksi. Pääministeri Sanna Marinin hallituksen ohjelman mukaan Suomi jatkaa aktiivista työtä merenkulun päästöjen vähentämiseksi niin EU:ssa kuin kansainvälisten järjestöjen kautta. Suomi on ajanut IMO:ssa kansainväliseen merenkulkuun kunnianhimoisia päästövähennystavoitteita ja tiukkaa aikataulua päästövähennystoimien käyttöönottoon, sillä maailmanlaajuiset toimet ovat vaikuttavimpia. Vahvasti kansainvälisellä merenkulkualalla on merkityksellistä, että toimet edistävät tasapuolista kilpailua, eivätkä sisällä riskiä päästöjen siirtymiseen pois tiukemman sääntelyn alta. Maailmanlaajusten toimien ohella Suomi pitää tarpeellisina myös EU:n toimia merenkulun päästöjen vähentämiseksi.

IMO:n alustava strategia merenkulun kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi hyväksyttiin keväällä 2018. Sen mukaan kansainvälisen merenkulun hiili-intensiteettiä eli hiilidioksidipäästöjä suhteessa kuljetustyöhön tulee vähentää keskimäärin vähintään 40 % vuoteen 2030 mennessä vuoteen 2008 verraten, minkä jälkeen tavoitteena on 70 prosentin vähennys vuoteen 2050 mennessä. Lisäksi kaikkien kansainvälisestä meriliikenteestä aiheutuvien kasvihuonekaasupäästöjen tulisi saavuttaa huippunsa mahdollisimman pian ja vuotuisten kokonaispäästöjen laskea vähintään 50 % vuoteen 2050 mennessä vuoden 2008 tasoon verrattuna. Pyrkimyksenä on kasvihuonekaasupäästöjen vaiheittainen poistaminen huomioiden Pariisin ilmastopöytäkirjan lämpötilatavoitteet.

Esitys

Esitys on valmisteltu yhdessä kaupunginkanslian elinkeino-osaston kanssa.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Liitteet

- 1 Lausuntopyyntö 30.11.2020
- 2 Lausuntopyyntö 30.11.2020, liite, Periaatepäätöksen luonnos

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Liikenne- ja viestintäministeriö

Otteen liitteet

Esitysteksti

05.01.2021

Pormestari

MUUTOKSENHAKUOHJEET

1

MUUTOKSENHAKUKIELTO

Pöytäkirjan 2 §.

Tähän päätökseen ei saa hakea muutosta, koska päätös koskee asian valmistelua tai täytäntöönpanoa.

Sovellettava lainkohta: Kuntalaki 136 §

05.01.2021

Pormestari

Jan Vapaavuori
pormestari

Päätös on sähköisesti allekirjoitettu.

Pöytäkirja on pidetty nähtävänä yleisessä tietoverkossa osoitteessa
www.hel.fi 07.01.2021.

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566